

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Olutliitolta lausunnon pienpanimoiden veronalennusta koskevasta muistiosta, jossa kerrotaan pienpanimoalennuksen nykytilasta ja kehittämistarpeista. Olutliitto toteaa kantanaan lausuntopyyntöön seuraavaa.

1. Kuluttajan etu toteuduttava

Suomalaisia oluenkuluttajia edustavan Olutliiton mielestä nykyinen järjestelmä ei takaa riittävän laajaa ja tasapuolista pienpanimo-oluiden valikoimaa. Verrattuna moniin naapurimaihin sekä lukuisiin Euroopan Unionin jäsenvaltioihin suomalainen oluen valmistuksen verotuskäytäntö on sekä kuluttajien että pienten olutvalmistajien kannalta kohtuuton.

Suomalainen kuluttaja joutuu maksamaan pienpanimo-oluestaan vähittäismyynnissä usein jopa 10–12 euroa litralta. Anniskeluhinnat ovat usein vähintään kaksinkertaiset kertaisten kuluttajahintoihin verrattuina. Normaaleissa olutravintoloissa oluen anniskelun litrahinta lähestyy jo 20 euroa. Näin kalliit hinnat eivät ole enää kuluttajan, eikä valmistajan tai anniskelutoimintaa harjoittavan ravintolayrityksen kannalta kohtuullisia.

Suomalaisella kuluttajalla on oltava oikeus kohtuuhintaiseen ja maukkaaseen lähilueen tasapuolisesti maan eri osissa. Tämän toteuttamiseksi pienpanimo-oluiden valmistajille on sallittava verohuojennus aina 20 miljoonan litran vuosituotantoon saakka, kuten useissa muissakin EU:n jäsenvaltioissa on säädetty.

2. Verotuksen suhde alkoholipolitiikkaan järjeistettävä

Valtiovarainministeriö toteaa muistiossaan seuraavaa:

"Lisäksi pienpanimoalennuksen suunnittelussa jatkossa tulisi ottaa paremmin huomioon alkoholiveropolitiikan tavoitteet, koska pienpanimo-oluen osuus on kasvanut jo kolmeen prosenttiin olutmarkkinoista. Tämä tarkoittaa toisaalta alkoholiverotuottojen turvaamista ja toisaalta sitä, ettei veropolitiikan tulisi johtaa alkoholin kulutuksen kasvamiseen. Mahdollisten muutosten myötä pienpanimoiden verotukea ei siten tulisi ainakaan kasvattaa."

Olutliiton mielestä tämä kohta osoittaa suomalaisen alkoholipolitiikan kankeuden ja eri hallinnonalaoja edustavien virkamiesten erilaiset tavoitteet ja käytännöt. Yritysten toiminnan kannustavuuden sekä uusientyöpaikkojen luomisen sijaan pienten käsityöpanimoyritysten toimintaa halutaan kahlita turhilla laeilla ja byrokratialla. Yhdellä kädellä ollaan antamassa ja toisella ollaan ottamassa heti pois. Pienpanimotoiminnan syylistäminen kulutuksen kasvulla ei palvele kenenkään etuja.

Pienpanimoiden markkinaosuuden kasvu ei johdu yleisestä alkoholijuomien tai edes oluen myynnin kasvusta. Suurten massatuotettujen oluiden kotimaanmyynti on kääntynyt laskuun kohtuuttoman kovasta valmisteverotuksesta sekä sen aiheuttamasta matkustajatuonnista eli viinarallista johtuen. Myös anniskelumyynti on ollut syöksykierteessä useita vuosia. Kun vielä 2000-luvun taitteessa oluesta myytiin 30 prosenttia ravintolakanavan kautta, on anniskelun osuus taantunut 15 prosenttiin.

Positiivisena asiana todettakoon, että taustalla on myös juomakulttuurin syvälinen muutos. Monet kuluttajat korvaavat nauttimiansa oluiden määrän laadukkailla tuotteilla. Kulttuurin muutos on ollut näkyvissä jo vuosia esimerkiksi Yhdysvalloissa. Käsityöoluiden markkinaosuus on jatkuvasti kasvanut, ja se on nyt noin 8 prosenttia koko USA:n olutmyynnistä. Rahallisesti sektori (craft brewing) tuotti 33,9 miljardia dollaria ja 360 000 työpaikkaa Yhdysvaltojen talouteen. Tämän vuoden kesäkuussa panimoiden lukumäärä ylitti 3000 rajan.

Yhdysvalloissa monet osavaltiot ovat muuttaneet voimakkaasti lainsäädäntöään, jotta käsityöläispanimoiden toimintaedellytykset paranisivat. Erinomainen esimerkki on Pohjois-Carolina, jossa lainsäädännön muutokset ulosmyynnin vapauttamiseen loivat yli 300 uutta työpaikkaa uusiin panimoihin. Käsityöpanimotoiminta ja siihen liittyvät oheistoiminnot tuovat osavaltion talouteen 800 miljoonaa dollaria. Vuonna 2013 perustettiin 700 uutta panimoa. Olutliitto kehottaakin valtionhallinnon virkamiehiä ja päättäjiä käymään paikan päällä tutustumassa, miten työpaikkoja syntyy pieniin panimoihin.

Trendi on kansainvälinen, käsityöpanimoita on perustettu kiihtyvällä vauhdilla mm. Italiassa, Isossa-Britanniassa ja naapurimaassamme Virossa, jonne syntyi 7–8 pienpanimoyritystä viime vuoden lokakuun ja tämän vuoden toukokuun välisenä reilun puolen vuoden aikana. Ks. esimerkiksi <http://www.brewersassociation.org/statistics/economic-impact-data/>

4. Pienpanimomarkkinat kansainvälistyvät

Kilpailu alalla kovenee ja pienpanimo-oluiden markkinat kansainvälistyvät kovaa vauhtia. Suomi putoaa keltasta, jos käsityöpanimoiden kohtelua ei muuteta. Suomi ei enää riitä markkina-alueena kaikille pienpanimoille. Monet yritykset ovat jo etsineet omille tuotteilleen myyntikanavia maamme ja Euroopan Unionin rajojen ulkopuolelta. Yritysten kasvu ja veronmaksukyky riippuu tulevaisuudessa yhä voimakkaammin kansainvälistymisestä ja vientitoiminnan kasvusta.

Suomeen tulee vuosittain kymmeniä, ellei peräti satoja, pienpanimo-oluita muualta Euroopan Unionin alueelta sekä sen ulkopuolelta, erityisesti Yhdysvalloista. Itäinen rajanaapurimme Venäjä on myös kunnostautumassa pienpanimosaralla. Pelkästään Pietarin kaupungin alueella on yli 40 toimivaa käsityö- ja ravintolapanimoa. Kunhan kauppapolitiinen tilanne tasapainottuu ja normalisoituu EU:n ja Venäjän välillä, lähialueillamme tuotetut oluet kilpailevat samoista markkinoista meidän tuotteidemme kanssa.

Naapureita ja muita kilpailijamaita huomattavasti korkeampi valmisteveron taso antaa kovin kehnot lähtökohdat käymään kilpailua kansainvälisillä markkinoilla. Verohuojennus sekä valmisteveron kokonaistason laskeminen parantaisivat suomalaisten pienpanimo-oluiden kilpailukykyä tuntuvasti.

5. Pienimmät yritykset vapautettava valmisteverosta

Oluen verotuskohtelu on Suomessa ankarinta koko Euroopan Unionin alueella. Suurimman eli 50 %:n huojennuksen jälkeenkin valmistevero on edelleen suurempi kuin on kokonaisvero peräti 23 muussa EU-maassa. Suomalaiset olutharrastajat ja -kuluttajat eivät ole samalla viivalla muiden eurooppalaisten oluenystävien kanssa. Sama koskee luonnollisesti käsityöoluiden valmistajia, vähittäiskauppaa ja anniskeluyrityksiä.

Omassa porrastusmallissaan Olutliitto esittää enintään 200 000 litraa olutta valmistavien yritysten vapauttamista kokonaan valmisteverosta. Pienet valmistajat ovat tuotantomääriltään niin pieniä, että verotulojen kannalta valmisteverosta vapauttamisella ei ole valtion verotulojen kannalta mitään merkitystä. Täysi verohelpotus kasvattaisi investointihalukkuutta pienissä yrityksissä, loisi työpaikkoja sekä sitä toisi kautta luonnollisesti lisää verotuloja.

Olutliitto esittää pienpanimoiden vuosituotantoon perustuvasta valmisteverosta seuraavaa:

Porrastuksessa on olemassa selkeitä ongelmat, sillä verorajan tuntumassa olevien panimoiden on joko pysyteltävä taktisesti verorajan alla tai tehtävä suuria investointeja kasvattaakseen tuotantoaan, jotta rajan ylittäminen ei söisi yrityksen kannattavuutta ja heikentäisi olennaisesti liiketoimintaa. Niinpä ensisijaisesti pitäisi pyrkiä lineaariseen verotukseen, jossa veroprosentti

määräytyisi suoraan tuotannon mukaan niin, että enintään 200 000 litraa olutta valmistava panimon verohuojennus olisi 100 prosenttia.

Jos taas on mentävä taulukoiden ehdoilla,

- enintään 20 milj. litraa vuodessa, verohuojennus 10 %,
- enintään 10 milj. litraa vuodessa, verohuojennus 20 %,
- enintään 5 milj. litraa vuodessa, verohuojennus 30 %,
- enintään 1 milj. litraa vuodessa, verohuojennus 40 %,
- enintään 500 000 litraa vuodessa, verohuojennus 50 %,
- enintään 200 000 litraa, verohuojennus 100 %.

Helsingissä 22. elokuuta 2014

Olutliitto ry:n hallituksen puolesta

Heikki Kähkönen
puheenjohtaja

Yhteystiedot:

Olutliitto ry
Kiviportintie 41
00950 Helsinki
puheenjohtaja@olutliitto.fi
p. 050 353 8885